

Ελένη Αστερίου

Ευρωσύνταγμα και δημοκρατικά δικαιώματα

Το λεγόμενο ευρωπαϊκό σύνταγμα συνιστά γενικευμένη και απροκάλυπτη επίθεση ενάντια στις θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας.

Είναι τυχαίο ότι αυτό το αντιδραστικό εγχείρημα για λογαριασμό των δυνάμεων του μεγάλου κεφαλαίου, των πολυεθνικών, της χρηματιστικής κερδοσκοπίας επιχειρείται μέσα από τους θεσμούς της ΕΕ; Πού πήγαν οι ρητορικές όλων εκείνων που υπό-

σχονταν στο έδαφος της ΕΕ τον παράδεισο της δημοκρατίας και της Ευρώπης των εργαζομένων;

Στην πορεία της ΕΕ, το ευρωπαϊκό σύνταγμα συνιστά τομή. Και συνιστά τομή γιατί η ουσία του έγκειται στον ολοκληρωτικό εξοβελισμό όλων των βασικών αρχών της λαϊκής κυριαρχίας.

Η λαϊκή κυριαρχία είναι μια αφηρημένη αρχή ή κάτι για το οποίο οι εργαζόμε-

νοι και οι λαοί έδωσαν μακροχρόνιους και σκληρούς αγώνες:

Οι εργατικοί και λαϊκοί αγώνες για τη δημοκρατία είχαν ως αφητηρία την πάλη για το βάθεμα, την υπεράσπιση και την κατοχύρωση της λαϊκής κυριαρχίας ενάντια σε ασφινκτικούς περιορισμούς, υπονομεύσεις και εκτροπές από την εξουσία. Δεν υπάρχει πιο προνομιακό ταξικό πεδίο από αυτό. Είναι το πεδίο στο οποίο δίνεται η πάλη των εργαζομένων ενάντια στην απολυταρχία των πολυεθνικών και του μεγάλου κεφαλαίου. Και είναι το πεδίο στο οποίο η πάλη του εργατικού κινήματος μπορεί να φτάσει στην ιστορική προοπτική της.

Το ευρωσύνταγμα θεμελιώνει ένα καθεστώς απόλυτης κυριαρχίας της αγοράς στο οποίο δεν έχει θέση καμιά κατοχύρωση κοινωνικών αγαθών. Οπλίζει τους θεσμούς της ΕΕ με ευρείες εξουσίες συνταγματικής ισχύος για την επιβολή της απόλυτης κυριαρχίας των αγορών στο έδαφος της ισοπέδωσης και της κατεδάφισης όλων των εργατικών δικαιωμάτων, όλων των κοινωνικών κερτημένων, όλων των κατακτήσεων της δημοκρατίας.

Τι είναι δημοκρατία για το ευρωπαϊκό σύνταγμα; Είναι καταρχήν η «ισότητα των πολιτών», δηλαδή αποκλειστικά και μόνο το ότι «οι πολίτες τυγχάνουν ίσης προσοχής από τα όργανα της Ένωσης» (άρθρο I-44). Με άλλα λόγια, στον πολίτη αναγνωρίζεται μόνο η ισότητα μεταχείρισης από την εξουσία.

Με το Ευρωσύνταγμα επιχειρείται μια τεράστια ιστορική οπισθοδρομηση: στα πλαίσια της Ένωσης οι πολίτες μετατρέπονται και πάλι σε υπηκόους και υπεξούσιους μιας απολυταρχικής εξουσίας.

Πηγή νομιμότητας και νομιμοποίησης της εξουσίας αναγορεύονται τα ίδια τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διά αυτοεξουσιοδότησης, καταργώντας ακόμη και τυπικά το θεμελιακό συστατικό της λαϊκής κυριαρχίας.

δηλαδή το ότι νομιμοποιητική βάση κάθε εξουσίας είναι ο κυρίαρχος λαός.

Αν το ευρωπαϊκό σύνταγμα υιοθετηθεί, οι «ευρωπαϊκοί νόμοι» αυτής της ανεξέλεγκτης υπερεθνικής εξουσίας θα επιβάλλονται αυτόματα σε όλες τις χώρες μέλη.

Τι πιο κατάφορη κατάργηση της λαϊκής κυριαρχίας, ακόμη και στην πιο τυπική εκδοχή της, από τις διατάξεις του ευρωσυντάγματος που με μια μονοκοντυλιά μετατρέπουν τα εθνικά κοινοβούλια σε διακοσμητικά όργανα;

Ούτε καν τα πολιτικά κόμματα δεν έχουν πια το δικαίωμα του ελεύθερου αυτοπροσδιορισμού, εφόσον είναι υποχρεωμένα σε «ευρωπαϊκό επίπεδο» να «συμβάλλουν στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης» (άρθρο I-45.4). Έτσι, το «ευρωπαϊκό σύνταγμα» καθιερώνει επίσημη καθεστωτική ιδεολογία τον ευρωπαϊσμό, τον οποίο όλα τα πολιτικά κόμματα είναι υποχρεωμένα να υπηρετούν.

Επιπρόσθετα το ευρωπαϊκό σύνταγμα αναγορεύει τον κοινωνικό εταιρισμό σε συνταγματική διάταξη. Και ενώ με το ευρωσύνταγμα επιχειρείται το τέλος της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, αντίθετα παραχωρείται στους πολίτες-υπηκόους της Ένωσης η λεγόμενη «συμμετοχική δημοκρατία».

Στόχος είναι να οικοδομηθεί μια απρόσιτη «υπερισχύνουσα αρχή» απέναντι σ' όλους τους λαούς της Ευρώπης, να εξασφαλιστεί πολιτικά, αλλά και να κατοχυρωθεί με τη μορφή «θεμελιώδους νόμου», το απρόσβλητο ενός διογκωμένου υπεραρχτικού γραφειοκρατικού τέρατος, το οποίο τα συνυφασμένα μ' αυτό συμφέροντα των ιμπεριαλιστών, των πολυεθνικών και των κερδοσκόπων θέλουν να λειτουργεί με πλήρη αντιδραστική «αποτελεσματικότητα» δίχως τις δυσκολίες που γεννά έστω και η τυ-

πική εξάρτηση από τη λαϊκή βούληση. Το λεγόμενο «ευρωπαϊκό σύνταγμα» δίνει στα όργανα της Ένωσης διαρκείς εξουσίες σχεδόν δικτατορικής φύσης, οι οποίες αρνούνται κάθε έννοια κυριαρχίας των λαών της Ευρώπης. Όλα τα εργατικά δικαιώματα, όλες οι κοινωνικές κατακτήσεις, όλες οι δημοκρατικές ελευθερίες που έχουν αποσπάσει οι εργαζόμενοι σε κάθε χώρα και που εγγράφονται στα πλαίσια των εθνικών κρατών θα πρέπει να εξαλειφθούν μπροστά στο δίκαιο της Ένωσης. Αυτή είναι η χρησιμότητα και η σκοπιμότητα τόσο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος γενικά όσο και του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που ενσωματώνεται σ' αυτό.

Στην πάντα ζωντανή ιστορία της κοινωνίας δεν υπάρχουν μονόδρομοι. Οι αγώνες των λαών για δημοκρατία και κυριαρ-

χία καθορίζουν τους δρόμους που ακολουθεί η κοινωνία. Το ευρωπαϊκό σύνταγμα δεν είναι μονόδρομος. Δεν χωράνε ανταπάτες ή υπεκφυγές. Με τη δημοκρατία, με τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα ενάντια στο ευρωπαϊκό σύνταγμα ή αποδοχή του λεγόμενου μονόδρομου:

Τα συμφέροντα των εργαζομένων και των λαών επιτάσσουν την πάλη για την απόρριψη του ευρωσυντάγματος. Η πάλη για τη δημοκρατία, για την απόκρουση του ευρωσυντάγματος έχει κεντρική σημασία για το σύνολο των διεκδικήσεων του εργατικού και του λαϊκού κινήματος. Δεν αφορά μόνο το σήμερα των εργατικών δικαιωμάτων, των κοινωνικών κατακτήσεων, των δημοκρατικών ελευθεριών, αλλά και την προοπτική της πάλης των εργαζομένων για την κοινωνία που θέλουν.